

Bruxelles, 17 mai 2021
(OR. en)

8592/21

RECH 199

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	<i>Pregătirea Consiliului Competitivitate din 27-28 mai 2021</i> Reînnoirea Spațiului european de cercetare – cum se poate pregăti punerea în aplicare a unui SEC ambițios, adecvat pentru următorul deceniu? <i>- Dezbateri de orientare</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă a președinției privind „*Reînnoirea Spațiului european de cercetare – cum se poate pregăti punerea în aplicare a unui SEC ambițios, adecvat pentru următorul deceniu?*”, în vederea dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului Competitivitate din 28 mai 2021.

Reînnoirea Spațiului european de cercetare – cum se poate pregăti punerea în aplicare a unui SEC ambițios, adecvat pentru următorul deceniu?

Informații generale și introducere

Prezentarea contextului

1. În anul 2000, Consiliul a stabilit obiectivul de a realiza Spațiul european de cercetare (SEC) și în 2008 a definit o **viziune pentru 2020**¹. Această viziune a inclus dimensiunea pieței interne pentru cercetare, inclusiv mobilitatea transfrontalieră a cercetătorilor și deschiderea pieței forței de muncă pentru cercetătorii europeni, oferindu-le, în același timp, structuri de carieră mai bune, care să fie favorabile familiei. În ceea ce privește dimensiunea circulației și exploatarea cunoștințelor, viziunea a promovat o utilizare optimă a proprietății intelectuale combinată cu accesul liber la cunoștințe și inovare. În ceea ce privește structura sistemelor de cercetare, aceasta a avut în vedere promovarea în continuare a excelenței științifice și furnizarea de facilități de cercetare de talie mondială.
2. **O parte din această viziune a fost îndeplinită cu succes** prin creșterea interconexiunilor și a legăturilor de colaborare între cercetători și comunitățile de cercetare din întreaga Europă, promovate prin programele-cadru ale UE pentru cercetare și inovare (C&I) și prin alte acțiuni de colaborare transnațională, cum ar fi inițiativele privind infrastructurile de cercetare și programarea în comun. Rețelele create sunt durabile, deși cu o distribuție inegală în întreaga Europă, și au condus la un nivel crescut de „sistematizare” a sistemelor naționale de cercetare la nivel european, astfel cum s-a observat în literatura științifică, și au devenit evidente odată cu Brexit, atunci când a fost măsurat impactul dezlegării sistemului din Regatul Unit de sistemul european.

---

¹ Consiliul Uniunii Europene, 7652/1/08/REV1

3. **Politicile naționale și regionale**, care contează, sunt interconectate și interdependente într-un **strat supranațional european**, ca un fel de „sistem de sisteme” și ca o parte integrantă a politicilor comune europene pentru C&I.
4. **Valorile și principiile europene comune** deja există și creează spiritul nostru comun, rezultând din colaborarea și concurența intense dintre comunitățile noastre științifice și tehnologice. Acestea cuprind un set destul de armonizat și aliniat de norme și proceduri la mai multe niveluri, de la programare la performanța și evaluarea cercetării. Sunt îndepărtate vremurile primelor programe-cadru din anii '80 în care cultura, limbile și alte particularități naționale aveau o importanță deosebită și împiedicau colaborarea, chiar și în cadrul activităților cotidiene de colaborare. Am parcurs deja un drum lung către europenizarea cercetării.

Este momentul pentru o nouă viziune?

5. A trecut mai mult de un deceniu de când a fost definită viziunea pentru 2020 pentru politicile europene de C&I și a fost stabilită de Consiliul European ambiția de a realiza SEC până în 2014², când trioul de președinții DE-PT-SI a hotărât să facă un pas înainte și să includă **reînnoirea SEC ca obiectivul lor general în cercetare și inovare**.
6. Începând din acel moment, s-au desfășurat lucrări intense între Consiliu, statele membre și Comisie. Câteva exemple: studiul de referință al avizului CSEC cu privire la *viitorul SEC*³, comunicarea Comisiei Europene din septembrie 2020 cu privire la „*un nou SEC pentru cercetare și inovare*”⁴ urmată de concluziile Consiliului cu privire la „*noul Spațiu european de cercetare*”⁵ și la actuala lucrare a grupului de experți intitulată „*Forumul SEC pentru tranziție*”, care a primit sarcina de a emite un aviz cu privire la conținutul unui pact viitor pentru C&I, incluzând principii și valori și posibile obiective specifice de atins. În cadrul acestui forum, se iau măsuri preliminare pentru dezvoltarea, la nivel de programare, a unei agende de priorități și acțiuni tematice și structurale în cadrul SEC.

---

² EUCO 2/11.

³ CSEC 1201/20.

⁴ 11400/20 + ADD 1.

⁵ 13567/20.

7. **Obiectivele** pentru noul SEC, astfel cum au fost stabilite în concluziile Consiliului din decembrie 2020, au fost definite ca fiind axate pe cercetători, bazate pe valoare și excelență și stimulate de impact. Responsabilitățile partajate între statele membre și Comisie au fost stabilite ca o dimensiune importantă, inclusiv o mai mare implicare a cetățenilor și a părților interesate, de asemenea, pentru diversitatea ecosistemelor și direcționarea către contribuția cercetării la provocările societale globale și la alte politici publice.
8. În prezent, în urma crizei provocate de pandemie și în momentul în care începe să se discute despre viitorul Europei, **identificarea modului în care știința și tehnologia pot contribui la viitorul Europei** este mai relevantă ca niciodată, iar necesitatea unei **viziuni revizuite asupra SEC este fundamentală**. Lecțiile învățate în timpul crizei și impactul acesteia asupra ecosistemelor naționale și europene de C&I au avut o importanță deosebită la toate nivelurile și au evidențiat importanța capitală a bazei de cunoștințe pentru a depăși crizele și relevanța fundamentală a colaborării deschise și a schimbului de rezultate și date în întreaga Europă și în afara ei.
9. Pentru a face față provocărilor și, în același timp, pentru a menține și a extinde baza solidă de cunoștințe la nivel european, cuprinzând ciclul cunoașterii de la cercetarea fundamentală până la exploatarea pe piață, trebuie să stabilim o viziune și o orientare politică clară pentru viitorul SEC pentru următorul deceniu. Pare relevant și oportun ca miniștrii cercetării să ia în considerare acest lucru, inclusiv obiectivele generale și motivele de stabilire a priorităților în ceea ce privește programarea și finanțarea.

Cum să pregătim implementarea unui SEC ambițios și adecvat pentru următorul deceniu

10. Deși există un consens cu privire la reînnoirea SEC, la necesitatea de a atrage și de a reține cele mai bune talente pentru cercetare și la necesitatea de a promova în continuare instituțiile de cercetare și de a intensifica finanțarea, realizarea pieței interne a cercetării este încă un obiectiv care trebuie îndeplinit, în ciuda măsurilor majore care deja au fost luate. Aceste măsuri au implicat mecanisme și mijloace (instrumente juridice neobligatorii) care rămân în mare măsură valabile, dar trebuie extinse și consolidate, inclusiv pentru a promova egalitatea de șanse pentru toți, în special în ceea ce privește genul, pentru a dezvolta în continuare și a difuza principiile științei deschise și infrastructurile necesare pentru a le sprijini sau pentru a dezvolta rețeaua de infrastructuri europene (ESFRI) care coordonează strategia europeană pentru infrastructuri, inclusiv prin intermediul foilor de parcurs.

11. Cu toate acestea, trebuie încă dezvoltată și finalizată o piață internă de sine stătătoare pentru cercetători, inclusiv condițiile-cadru aferente acesteia. Un element fundamental îl constituie **carierile în cercetare și evaluarea cercetării**. Un pas înainte în această direcție a fost făcut odată prin aprobarea preconizată a Concluziilor Consiliului privind „Aprofundarea SEC: asigurarea unor cariere și condiții de muncă atractive și durabile pentru cercetători și concretizarea circulației creierelor”, deoarece pentru prima dată adoptăm o abordare sistemică holistică axată pe cercetători, îmbinând diferite politici și instrumente care contribuie în mod direct la aceasta, respectând, în același timp, competențele pe mai multe niveluri și autonomia organizațiilor care desfășoară activități de cercetare și a instituțiilor de învățământ superior. Astfel cum se menționează în concluziile Consiliului care urmează să fie aprobate, dezvoltarea unui cadru european pentru carierele în cercetare este esențială, precum și transformarea circulației creierelor în realitate, deoarece factorii care determină fluxurile inegale de cercetători sunt identificați și abordați, fiind sprijinit un sistem de observare și monitorizare a carierelor în cercetare și a circulației creierelor.
12. Această nouă abordare recunoaște că cercetătorii sunt profesioniști cu înaltă calificare și mobili, care ar trebui să beneficieze de oportunități și condiții-cadru pentru cariere în cercetare adecvate, durabile și interoperabile. Deși concluziile Consiliului oferă un cadru și o orientare politică care contribuie în mare măsură la realizarea obiectivului pieței unice, trebuie dezvoltate în continuare o serie de instrumente și metodologii pentru a completa cadrul conceptual și metodologic în vederea realizării unei piețe pe deplin funcționale care să acopere UE, statele membre și regiunile.

13. În ceea ce privește **obținerea de cunoștințe**, abordarea Uniunii are la bază cercetarea colaborativă, susținută de rețelele distribuite europene de excelență în știință și tehnologie, permițând în același timp crearea unei mase critice și reducând duplicarea eforturilor. În obținerea de cunoștințe, cercetarea fundamentală reprezintă o bază foarte importantă și ar trebui păstrată și consolidată în întreaga Europă, în măsura posibilului în interacțiunea și articularea cu inițiativele antreprenoriale. În plus, rețelele de colaborare încă trebuie să dobândească o identitate mai puternică în Europa și o mai bună vizibilitate la nivel mondial. Trebuie să ne asigurăm că abordarea noastră favorabilă incluziunii în ceea ce privește crearea excelenței oferă cel mai înalt nivel de recunoaștere cercetătorilor și inovatorilor europeni, astfel încât nicio regiune europeană să nu fie lăsată în urmă. Acest lucru ar putea fi realizat printr-o serie de măsuri de sprijin, menținând flexibilitatea și libertatea academică necesare. Astfel de rețele de cercetători și instituții ar trebui să fie primii beneficiari ai unei piețe unice a cercetării eficiente și favorabile incluziunii, care să funcționeze pe deplin, întrucât resursele acestora și rezerva de talente funcționează în mod continuu.
14. În ceea ce privește traducerea viziunii, a scopurilor și a obiectivelor în **procesele de punere în aplicare/programare**, este important să se înțeleagă scenariile posibile privind modurile de colaborare și calea de urmat care au fost aplicate în diferite etape ale procesului european. O modalitate este de a ne consolida **parteneriatul** în domenii strategice sau structurale, prin care statele membre și-ar coordona mai bine programele și prioritățile cu inițiative la nivelul UE (parteneriate și misiuni europene, foi de parcurs ESFRI), aplicând metoda deschisă de coordonare. O altă modalitate complementară ar fi **extinderea integrării noastre** dincolo de actualele instrumente comune sprijinite de programul-cadru (CEC și CEI) și extinderea acestei abordări integrate la alte structuri sau platforme pe care Uniunea le-ar putea institui pentru a permite actorilor europeni să aibă acces la oportunități comune și să se conecteze și să își unească eforturile fără probleme, avansând către o piață unică a cercetării mai integrată și mai favorabilă incluziunii.

Întrebări

1. Cum percep miniștrii contribuția politicilor de cercetare și inovare la viitorul Europei și care ar fi viziunea lor pentru 2030, inclusiv reînnoirea Spațiului european de cercetare?
  2. Ar trebui ca realizarea, până în 2030, a pieței unice pentru cercetători și cunoaștere - cu condiții-cadru și norme adecvate - să reprezinte unul dintre obiectivele noii viziuni, care să acopere cercetătorii, organizațiile de cercetare, finanțatorii și mecanismul și organismele de reglementare?
  3. Având în vedere că există mai multe opțiuni pentru realizarea acestei viziuni, cum vor aborda miniștrii cele mai bune modalități, procese și mecanisme pentru a pregăti implementarea SEC?
-